

Tretja črta v Italiji prebita

NEMCI TEPENI OD AMERIKANCEV IN FRANCOZOV

Neapelj, Italija. — Zavezniška ofenziva v Južni Italiji uspešno nadaljuje. Za tem, ko so Nemci zgubili sredi zadnjega tedna Cassino in okoliško hribovito okolico ter velik kos ozemlja vse doli do tireniškega obrežja, nimajo več prilike, da bi zadržali zavezniške, ki uspešno pritiskajo na Nemce na vsej črti. V soboto in nedeljo so ameriške čete iztrgale Nemcem iz rok Gaeto, Itri, Fondi in več okoliških vasi. V ponedeljek so Amerikanci udarjali že na Terracino, ki je zadnje mesto pred pontinskim močvirjem. Severno pri Pontecorvo pa imajo francoske čete nove uspehe. Presekali so Nemcem cesto in zvezo med Pico in Pontecorvo in s tem onemogočili nemško obrambo v tem delu fronte. Tudi Angleži imajo severno nad Cassino nove uspehe.

Zavezniški so Nemce v Italiji zelo presenetili. Prvotno so mislili Nemci, da je ta ofenziva le odvratavalna značaja, to je, da hočejo odvrniti nemško pozornost na invazijo na zapadu. S tem računanjem so se Nemci zmotili. Zavezniški so se za ta

udar dobro pripravili in z njim zadali občuten poraz Nemcem. Prvič vsak poraz na Nemce hudo moralno učinkuje na nemško javnost in na vse vojake po drugih frontah, ko o tem zvedo. Drugič so pa Nemci tudi v resnici občutno tepeni, drugače bi se ne umikali, kakor se. Amerikanci so pripravili pot tej ofenzivi s posebnimi načrti. Štiri tedne poprej so stalno bombardirali zlasti železniška križišča in mostove po osrednji in severni Italiji. Tako so razbili vse zveze, ko so bile te dovolj prizadete so udarili na fronti in ofenziva uspeva. Gustava črta je padla še zadnji teden, zdaj so že na treh točkah prebili Hitlerjevo črto in mnenje je, da ta ne bo vzdržala več, kakor dober teden dni.

ZRAČNA OFENZIVA NADLAJUJE; DRUGE VOJNE VESTI

London, Anglija. — Angleški letalci so v soboto in nedeljo v svoji neprekinjeni zračni ofenzivi izvedli zopet hude napade na zapadno Nemčijo. Več, kakor 300 vrlakov so bombardirali, na prograh, ki vodijo proti zapadnemu obrežju ob Atlantiku.

Posebno občutno so razbijali zopet mesto Duisburg, potem Essen, kjer so velike Kruppove tvornice in celo vrsto drugih važnih mest. Nemcem so razbili nad 200 lokomotiv, več vodnih jezo in nasipov, postaj in mnogo prog. Zavezniški so zgubili od teh napadov 55 letal. Nemce silno muči nestrpnost in nervoznost, ker vsako minuto pričakujejo invazije, te pa ni. Ta nestrpnost jih dela veliko bolj nerazume, kakor bi jih invazija sama.

Iz Švice poročajo, da so se v severni Italiji pojavili partizani in so uničili Nemcem več prog in zvez, napadajo iz zased nemške vojne truke in povzročajo veliko škodo. Baje so

morali Nemci poslati nad partizane svojih 6 divizij.

Amerikanci in Kitajci imajo v Burmi nove uspehe. Japoncem so iztrgali po hudih bojih mesto Myitkyino in izolirali japonske čete v tej okolici.

Iz Pacifika poročajo, da so Amerikanci bombardirali zadnje dni na novo preostale japonske pozicije na maršalskih otokih, dalje otok Panape in Nauru. Ameriški letalci so pa napadli v nedeljo kurilske otoke iz Alaske in bombardirali nekatere prav blizu japonskega otočja samega.

Z ruskih front poročajo le o lokalnih spopadih, drugih važnejših sprememb ni.

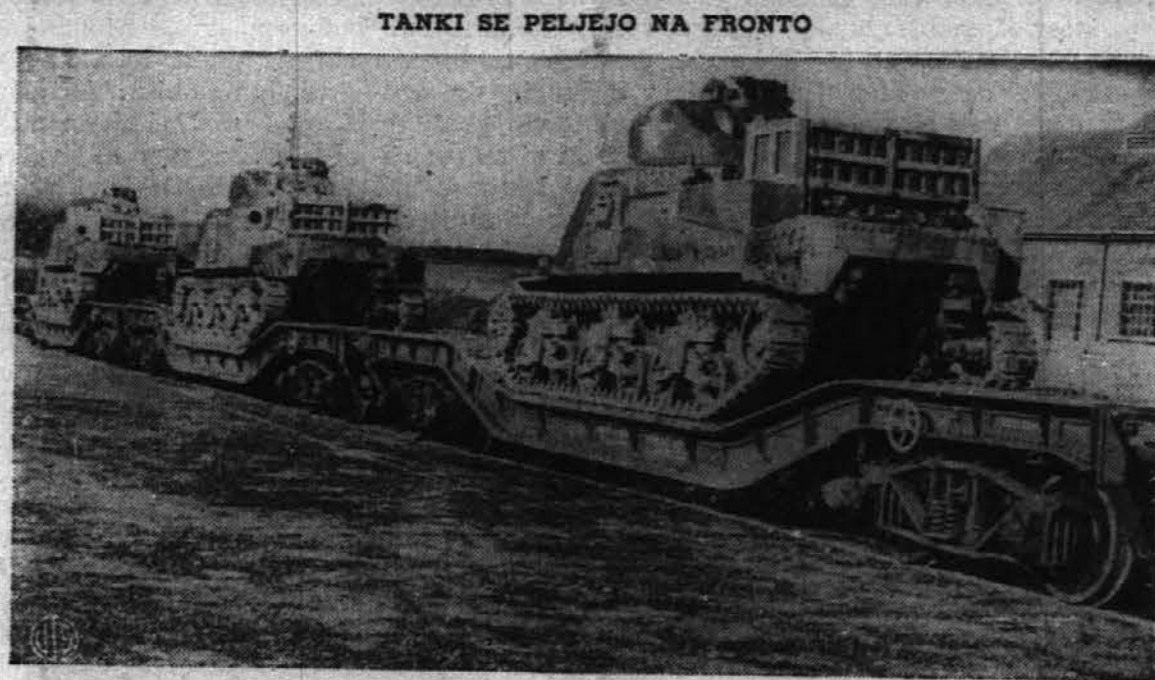
NAZIJI UPORABLJALI MASNE PLASČE ZA RJUHE

V Italiji s Poljskimi četami. — Štiri mesece zavezniške čete v Italiji niso mogle zavzeti starodavnega samostana Monte Cassino, spremenjenega v posebno žilavo nazijsko trdnjavo. Amerikanci, Angleži, Francozi, Avstranci in drugi so ga skušali zavzeti, pa ni šlo. Končno pa se je to posrečilo vojakom izgnane Poljske armade. Kot najdrznejši hribovlazci so morali preplezati najbolj strme pečine. Veliko jih je padlo, toda končno so le dospeli navrh in obesili na zavzetem razdejanem samostanu Poljsko zastavo.

Nemci so se posluževali v skalo vsekanih starodavnih votlin in hodnikov, odkoder so streljali s svojimi topovi in odkoder jih nič drugega ne bi moglo pregnati kakor najtežje topovske kroglice, če bi jih naravnost pogodile, toda bili so do-

bro skriti. Poljaki so jih poiskali, potegnili iz skrivališč ter jih poklali, če jih pa niso mogli dobiti ven, so jih pa pokončali z granatami. Zajeli so tudi večje število nemških padalcev od najbolj izbrane divizije.

V kapehi so imeli Nemci svojo jedilnico, starodavno samostansko knjižnico so uporabljali za vojaške barake, cerkvena oblačila pa so imeli za posteljno opravo. Vse je razdejano, oskrunjeno in napolnjeno s trupli. Neznosen smrad sega daleč naokrog.

Tukaj so trije General Grant tanki na potu proti fronti. Naložili so jih na posebne "Warwell Cars". Da se varčuje s prostorom, tanki nimajo s seboj gasolina, pač pa so nabasani s edinično opremo.

KATOLIŠKA CERKEV ŠTEJE V ZDR. DRŽAVAH BLIZU 24 MILIJONOV UDOV

New York, N. Y. — Uradni seznam Katoliške cerkve v Združenih državah, ki ga je objavila tvrdka P. J. Kenedy & Sons izkazuje, da se nahaja točasno v Združenih državah 23,419,701 članov Katoliške cerkve. Chicaška nadškofija je najštevilnejša škofija v Združenih državah, ki šteje 1,627,164 udov. Združene države imajo zdaj enega kardinala, 19 nadškofov in 133 škofov. Število katoličanov je porastlo v Združenih državah za 474,454 udov, med temi je 90,822 spreobrnjenec, pravi poročilo. Naslednje tri največje škofije so: Bostonska nadškofija s 1,135,075 udi; Newyorška nadškofija s 1,113,132 udi in nadškofija v Brooklynu s 1,073,976 udi. Skupno število katoliških duhovnikov v Združenih državah je zdaj 37,749. Od teh je 25,299 posvetnih duhovnikov, drugi spadajo k raznim redovom.

ZAKLJUČEK VOJNE PREROKUJE

Pittsburgh, Pa. — Stotnik Eddie Rickenbacker, junak iz zadnje svetovne vojne, je na sestanku s časnikarji izjavil, da on za gotovo pričakuje, da bo Nemčija zaprosila za mir najkasneje letos. Z Japonsko pa pravi, da zna trajati vojna še od enega do treh let.

ISLANDIJA GLASUJE ZA NEODVISNOST

Reykjavik, Islandija. — Volilci v Islandiji imajo tri dnevne volitve, v katerem času bodo odločili, ali bodo še za naprej pod Dansko, ali bodo prekinili zvezo z njo in začeli popolnoma samostojno državno življenje. Volitve so se pričele v soboto in bodo jenjale v ponedeljek večer.

KAKO ŠTEVILNA JE POLJSKA VOJSKA?

London, Anglija. — Poljska zamejna vlada je objavila, da šteje poljska vojska, ki se nahaja v Italiji in na Bližnjem vzhodu okrog 100,000 mož. V Italiji se nahaja zdaj en armadni kor Poljakov. Goro Cassino so zavzeli Poljaki. V Rusiji je do pet poljskih divizij. Več deset tisoč Poljakov pa služi v ruski vojski.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Podpredsednik Wallace je odšel kot osebni poslanik predsednika Roosevelta na Kitajsko in v Sibirijo. Potoval bo z velikim transportnim letalom. O Wallacevi misiji so mnenja, da bo skušal dovesti do boljsega sporazuma Kitajci in Ruse. Rusi so postali zadnje čase hladni do Kitajcev radi sporov med komunistično stranko in Čangkajšekovo vlado.

Zurich, Švica. — "Regima Fasista", vladno glasilo Mussolinijeve vlade v Cremona, Italija, je objavila v nedeljo vest, da so partizani v Jugoslaviji ubili generala Dražo Mihajloviča, voditelja jugoslovanskih četnikov in več članov njegovega štaba. Poročilo je treba vzeti s pridržkom na znanje, ker prihaja iz sovražnega tabora.

Austin, Texas. — V torek se bo vršila v Texasu državna konvencija demokratske stranke. Izmed delegatov je dosedaj že 501 delegatov, ki so odločno za nominacijo predsednika Roosevelta. Okrog 825 delegatov še ni izrazil svojega mnenja. Pričakuje pa se, da bodo demokrati iz Texasa v večini za Roosevelta.

New York, N. Y. — Tu so ustanovili te dni novo politično stranko, ki so ji dali ime "Liberal Party". Novo stranko vodijo osebe, ki so načelovale preje "American Labor Party". Stranka se je izjavila za ponovno nominacijo predsednika Roosevelta in podpredsednika Wallacea.

London, Anglija. — Catholic Truth Society poroča, da je razpečala lansko leto 1,761,970 raznih pamfletov in brošur. To društvo obstoja že šestdeset let in bo letos slavilo šestdesetletnico svojega delovanja in obstanka. Društvo je vrlo agilno pri razširjevanju katoliške miselnosti.

Mexico City, Mehika. — Most Rev. Luis M. Martinez, primat Mehike, je obvestil vse škofe in župnike v Mehiki, naj nikjer ne prerirajo cerkvenih slavnosti in pobožnosti zunaj cerkva. Mehika ima še vedno v veljavi zakon, ki prepoveduje vsake cerkvene slavnosti izven cerkva.

SENATSKA ZBORNICA SPREJELA NOV DAVČNI PREDLOG SOGLASNO

Washington, D. C. — Senatska zbornica je zadnje soboto skoro soglasno sprejela nov davčni predlog, ki je veliko lažji za prijavo in izpolnitev davčnih listin, kakor pa je bil dosedanji zelo kompliciran način. Kongresna ali poslanska zbornica bo dobila predlog prve dni tega tedna in upati je, da bo takoj sprejet tudi tu, nakar bo postal zakon, kakor hitro bo podpisan od predsednika. Novi predlog postane veljaven z dnem 1. januarja 1945. Novi predlog določa izjeme za samske \$500; za oženjene \$500 za moža, in za ženo \$500, kakor tudi za vsakega odvisnega otroka \$500. Normalni davek, ki je bil dosedaj 6%, bo v novem zakonu odpadel, a je za toliko zvišan naknadni davek (surtax) mesto sedanjega normalnega davka, novi normalni davek bo le 3%, a Victory Tax odpade. A kljub temu bodo prihodnji davki na dohodke višji, nego so bili dosedanji. V novem zakonu bo tudi par drugih predmetov spremenjenih od dosedanjih določb.

VELIKO NEURJE IN DEŽEVJE V IOWA

Ames, Iowa. — Veliko neurje je divjalo koncem zadnjega tedna v tukajšnji okolici. Deževje, ki je sledilo je povzročilo poplave ob železniški prog, kar je izpodjedlo in odneslo nasipe ob prog. Blizu Casey, Iowa, je vsled tega, ko je privozil vlak se rzalezla proga in vlak je iztiril. Drugo iztirjenje se je dogodilo 15 milj severno od Aimesa. Promet je prekinjen. Neurje je poškodovalo pa tudi mnogo hiš in poslopij. Pravijo, da materialna škoda znaša do milijon dolarjev.

15 BIGAMISTOV OBSOJENIH

Salt Lake City, Utah. — Zadeva mnogoženstvenikov, ki so bili pred nekaj tedni obtoženi nemoralnega življenja v državi Utah, bo v nekaj dneh zaključena. Sodnik Van Cott je pronašel obtožence krivim. Sodba pa bo proglašena v nekaj dneh. V zadevi je spoznanim krivim 15 moških, ki so imeli nekateri po dve in nekateri celo do šest žensk, kar je v Zdr. državah protiustavno in kaznjivo.

KRALJ PETER POKLICAL K SEBI BANA ŠUBAŠIČA

London. — Kralj Peter je razpustil svojo vlado v izgnanstvu in povabil Dr. Ivana Šubašiča, ki je pred kratkim prišel nazaj iz Zedinjenih držav, naj sestavi novo ministerstvo. Na ta način upa kralj odpraviti razkol med patriotskimi silami v Jugoslaviji, ki se zdaj bojujejo ne samo proti Nemcu, temveč tudi druga proti drugi. Ta najnovejša vest je prišla te dni na svetlo iz virov, ki so se do sedaj navadno izkazali kot zanesljivi.

Šubašič je baje sprejel kraljevo povabilo, naj sestavi vlado, ali samo pod tem pogojem, da general Draža Mihajlovič, vodja tistih gerilcev v Jugoslaviji, ki jih podpira jugoslovanska vlada, in nasprotnik generala Josipa Broža ali Titu, ne ostane več v ministerstvu.

Šubašič, voditelj hrvatske kmetske stranke, se ni spuščal v medsebojno ščipanje in kvasanje med jugoslovanskimi voditelji, temveč je bil eden prvih, ki je pripoznal, kako je Titov pokret važen za jugoslovansko stvar.

Ko so jugoslovanski krogi v Londonu zvedeli, da je Šubašič postal novi ministerski predsednik, so se takoj izrazili, da bo pri sestavi nove vlade voditelj na marsikatero razočaranje in presenečenje.

Ta kraljeva poteza je bila napravljena v kritičnem času. Nujno je, da se notranjem razkolu v domovini napravi konec. Tudi grški politični voditelji so se zbrali na Lebanonu, da v svoji deželi premostijo podobno notranje nesoglasje, ki je prav tako kakor v Jugoslaviji krivo, da se domači ljudje tolčejo med seboj, namesto da bi vsi skupaj začeli udrihati s cepci po nemških bučah.

AMERIKANSKI BOMBNIKI NAD BEOGRADOM IN NISEM

London. — Zadnje dni preteklega tedna je ameriška letalska armada iz Italije s kakimi 1,500 težkimi bombniki in borilnimi aeroplani priletela v Rumunijo nad Ploesti in tam razbijala naprave za pridobivanje in prevažanje olja, obenem pa tudi v Srbijo, kjer je rušila železniška križišča v Beogradu in Nišu.

Amerikanci so iz svojih 750 Letečih trdnjav in Liberatorjev 15. Zračne sile zmetali okrog 1,500 ton bomb na imenovane kraje, to je na železniška križišča v omenjenih mestih, kar je sedaj tam največje važnosti. Na tem šestem strateškem poslanstvu v tem mesecu je velike bombnike spremljalo enako število borilnih letal, ki so naletela na nekaj sovražnikovega letalstva, kakor pravi poročilo iz Neapelja. To je bil prvi letalski napad na Niš od 16. aprila do sedaj.

Beograd, kjer se križajo štiri važne balkanske železniške proge, je doživel zadnji prejšnji napad dne 7. maja.

VERY REV. M. ŠAVS UMRL

Shakopee, Minnesota. — Rev. D. Siebenand je nam poslal brzojavko, ki omenja, da je zadnji četrtek večer preminul ameriškim Slovencem dobro poznani velečastiti gospod dekan Matija Šavs, ki je župnikoval do svoje smrti na župniji sv. Marka v Shakopee, Minn. Pogreb bo v torek 23. maja ob 10. uri dopoldne. Drugih podrobnosti ni.

Blagi pokojnik veleč. g. dekan Matija Šavs se je rodil 16. svečana 1870 na Bregu, župnika Predvor nad Kranjem na Gorenjskem. V duhovnika je bil posvečen 28. decembra 1895. Dočakal je torej povprečno visoko starost nad 74 let.

Zadnja leta so ga tlačile razne bolezni in moral je tudi na razne operacije. Preje se je navadno vedno javljal, zadnjih par mesecev pa ni bilo glasu od njega, najbrže je bil opešal in onemogel.

O blagem pokojniku bomo spregovorili več v prihodnji številki. Vsem čitateljem ga pa toplo priporočamo v molitev!

VERY REV. M. ŠAVS

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina		Subscriptions:	
Za celo leto	\$4.00	For one year	\$4.00
Za pol leta	2.00	For half a year	2.00
Za četrt leta	1.25	For three months	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$4.50	For one year	\$4.50
Za pol leta	2.25	For half a year	2.25
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise polijejo vedno malo prej, kakor sadije ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejani teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

VOJNA IN STRANKARSTVO

V Ameriki prevladuje načelo, vsaj dosedaj je, da v času narodne nevarnosti vsi strankarski predsodki in pomisleki izginejo in pred oči vsakega državljanca stopijo najprej potrebe in cilji dežele, za katere v taki nevarnosti gre. Tega načela so se dosedaj držali še skoro vsi predsedniki in drugi voditelji naroda. Ko je izbruhnila sedanja vojna, oziroma ko so Japonci zahrbtno napadli Združene države 7. decembra 1941 in sta Japoncem takoj sledila z napovedjo vojne Mussolini in Hitler, je predsednik Roosevelt najprej preuredil svoj kabinet. V vlado je poklical tudi republikance in jim izročil nekatera najodgovornejša mesta. Republikanec Stimsona je postavil za vojnega tajnika, ravno zadnje dni umrlega Franka Knoxa pa za mornariškega tajnika. Oba sta bila poznana kot velika konservativca, ki sta pa v času nevarnosti slekla suknjo političnega strankarstva in sta postala zvesta sodelavca z demokratsko administracijo za dosego zmage v tej vojni.

Te dni je umrl Frank Knox, mornariški tajnik. Knox je bil dober načelnik mornariškega departamenta. Pod njegovim vodstvom se je ameriška mornarica izredno razvila. Ameriška mornarica je danes največja in najmočnejša mornarica na svetu. Knox kot velik ameriški patriot je močno naglašal potrebo skupnega narodnega sodelovanja v vojnem času. Ko je leta 1936 kandidiral za podpredsednika, so se njegovi politični nasprotniki iz njega norčevali. On je vse to sprejel kot politični šport. Ko je pa prišel napad na deželo in je predsednik Roosevelt povabil tudi svoje politične nasprotnike k skupnemu delu obrambe za domovino, je bil Knox med prvimi, ki je politiko postavil na polico, z nje vzel bridko sabljo in jo opasal in šel na delo kot načelnik slavne ameriške mornarice. Bil je tip pravega Amerikanca. Tudi trezni Stimson je napravil isto. Oba zaslužita le pohvalo in priznanje.

Sedanja vlada Združenih držav je v pravem pomenu koalicijska vlada, to je vlada, v kateri so zastopane razne politične stranke po svojih pristaših. Taka vlada morda ni potrebna v mirnem času, v vojnem času pa je, in je zelo umestno, da v vladi delujejo vse stranke in skupno nosijo odgovornost v vojnem prizadevanju. To je pravilno stališče, ker vojna se ne vodi samo za koristi demokratov, niti ne brani samo demokratov in njih koristi, pač pa se poteguje za koristi, demokracijo in svobodo vsega ameriškega naroda. Zato je na mestu, da nosijo odgovornost pri vodstvu vojne tako republikanci kakor demokrati. Pa tudi zato, da bosta za programom naše zunanje politike stali s podporo tudi obe stranki, ne pa da bi ena stranka sklepala in delala dogovore po vojni z različni narodi, druga stranka pa bi samo kritizirala in podirala vse, kar bi prva naredila in pozidala.

Kakor je zdaj na mestu koalicijska vlada, tako bi bilo zelo na mestu, da bi dežela izbrala tudi koalicijsko mirovno zastopstvo, ki bi zastopalo deželo pri mirovni konferenci. Le potem bi ne bilo nevarnosti, da bi se stranki ne prepirali radi sklepov in zaključkov, ki bi jih sprejelo tako mešano zastopstvo iz obeh strank. Potem bo tudi upanje, da bo kongres odobril in potrdil to, kar bo njegovo zastopstvo, ki bi obstajalo iz vseh strank, sprejelo kot veljavne sklepe in zaključke.

Kakor zdaj izgleda bosta na prihodnji mirovni konferenci dva tabora glede povojne ureditve Evrope. Rusija bo skušala na vsak način okrniti nemško moč v Evropi. Vzhodno Prusijo je Rusija že obljubila Poljski v zameno za ozemlje, ki ga bo Rusija zahtevala od Poljske na vzhodu. Rusija je tudi za neodvisno Avstrijo in že naglašala, da Suedeti morajo nazaj k Češki. Rusija naglašala tudi, da mora Francija dobiti nazaj Alzacijo in Loraino in je za neodvisno porensko državo, ki naj bi bila navezana na Francijo. Na ta način bi nemška moč bila okrnjena in po mnenju Rusov bo to edino jamstvo, da se ne ponovi nova nemška nevarnost v Evropi.

Angleži imajo v rokavu druge načrte. Če je v teh na-

črt, da naj nemška moč po vojni ostane skupaj, potem v tem načrtu ni nič drugega kakor to, da bodo skušali proti Rusiji ohraniti na evropski politični tehtnici protuteže. To bi pa pomenilo, da Rusiji ne zaupajo in da se Rusije bojijo.

NEKOLIKO ZGODOVINE

P. Bernard Ambrožič

V.

Iz stavkov, ki sem jih zadnjič navedel iz svojega pisma Zaitzu, lahko vsakdo vidi, da sem se na vso moč trudil, ohraniti slovo in ne prehudo obsojati partizanov. Od tistega časa si z Zaitzem nisva več pisala in sva šla vsak svojo pot. On za Adamičem, jaz proti.

Tiste čase sem pisal tudi tedanjemu uredniku Enakopravnosti, Antonu Šabcu. Povod za to mi je dala neka Šabčeva pohvala moje tolerantnosti, obenem pa njegovi uvodniki, ki so bili vse prej ko tolerantni. Tudi iz pisma Šabcu navajam tu nekaj stvari iz mojega pisma, ki nosi datum 19. marca 1943.

"Aleš (Stanovnik) je bil samo eden tistih tisočev, ki so takoj vedeli, da je dolžnost vsakega Slovenca, boriti se zoper okupatorje. Toda imeli so splošno zelo resne načrte in sicer pod strogo narodnimi gesli in sicer na tak način, da bi upor ZARES prinesel uspehe... Vedeli so, da je treba tako veliko delo pripraviti in šele potem udati, ki je vsa priprava skupaj. Na to so delali. Naj Vam da nekoliko pojma o tem priložena pesem, ki je nastala v tistih dneh. O tej pesmi sem nekaj malega napisal za Koledar Ave Maria 1943.

"V te priprave strogo narodnih Slovencev ('klerikalcev' in drugih razen komunistov) je planila ogromna prenegljenost Osvobodilne Fronte, ki je sprva tudi kazala strogo narodno lice, zmešala vrste Aleševih borcev in vrgla med ljudi geslo, da je že skrajni čas, zakaj poraz osvopite da je že na vidiku! Že v poletju 1941 se je začela burna agitacija, da bo konec avgusta Hitler na tleh!!! To je bilo v prvi vrsti, kar je vrglo ljudi, ki niso imeli kontrole nad propagando, da so začeli simpatizirati z Osvobodilno Fronto. Poleg tega je vplivalo nanje, ko so videli, da so partizani imeli nekaj uspehov, vsaj hipnih in navideznih, pa so mislili, da je Lah že tako poražen, da ne more več z naševanjem na dan.

"Aleš je vedel že nekaj mesecev pred smrtjo prav natančno, kako blazno je bilo početje Osvobodilne Fronte. Vedel je, da bo to podjetje ogromno stalo slovenski narod, koristi pa ne bo skoraj prav nobene. Vedel je, da je za vsem pristen boljše življenje. Vi, Mr. Šabec, tega ne boste verjeli. Tudi jaz sem se otepal te vere kljub vsem poročilom... Polagoma sem moral hočeš nočeš sprejeti vero. Zdaj je tu proglašena nekega Dr. Mikuša, doktorja bogoslovja; gotovo Vam je že prišel pred oči. Kdor dosedaj ni delil moje s težavo pridobitne vere, da je Osvobodilna Fronta res komunistična reč in je hotela narod popolnoma odtrgati od jugoslovanstva in slovenstva, mora vsaj spričo Mikušovega proglašati odpreti oči.

"Jaz nikakor nisem za to, da bi se s to stvarjo preveč šarilo v javnosti. Bistvo pa opazujem vse, kar se piše o tem v našem tisku, in zbiram material. Sicer najbrže ne bo nikoli potrebno, da ga uporabim, zakaj ko bo enkrat vojne konec, bodo oni doma lahko govorili naravnost. Takrat boste tudi Vi, Mr. Šabec, obžalovali marsikaj svoj članek... Za zdaj je edino pa-

metno, da vse te reči iskreno obžalujem, pa čim manj pisarimo v javnosti o njih, da ne razbijemo tukajšnje sloge, kolikor je kljub vsemu še imamo. Za enkrat verjemite, če morete in hočete, da bi jaz ne bil niti najmanj v zadregi, da podprem v javnosti te svoje trditve. Toda vse javnosti bi ne prepričal, že zato ne, ker sem pač 'klerikalec' in ker so moji viri — klerikalni. No, saj bo prišel čas, ko boste videli, koliko klerikalstva je v vsem tem.

"Zato Vam rajši pišem privatno. Če Vam bodo te vrstice dale kako misel, da boste bolj po dejstvih podčrtavali stvari v Enakopravnosti, me bo iskreno veselilo."

Tako torej sem pisal Antonu Šabcu dne 19. marca 1943. Le nekaj odstavkov iz mojega pisma je tu navedenih. Šabec mi sploh ni odpisal. Delal je po svoji glavi, ne, saj ni res! Delal je tako kot mu je narekovala — služba.

Navajam pa te stavke iz svojega pisma zato, da se bo videlo, kako sem takrat, pred 14 meseci, tolmačil položaj in skušal prepričati poln razkol med nami. Če se mi danes očita, da sem od vsega začetka delal na razhod v SANSU in tako dalje, je dokazano, da to ni res. Poznejši dogodki so pokazali, da sem položaj precej prav tolmačil. Tudi najnovejša poročila iz starega kraja potrjujejo moje tedanje razlage. To je eno. Drugo pa je, da se tisti, ki sem jim skušal dopovedati, naj pustijo vprašanje partizanstva in nepartizanstva proč od naših razprav, niso dali prepričati. Gnali so stvar vedno bolj v ospredje in prignali zadevo do tega, da smo morali zaključiti: Do sem smo šli z vami, dalje ne moremo!

O tem še par besed v naslednjem in zadnjem članku pod zgornjim naslovom.

MED ROJAKI V LA SALLE IN OGLESBY, ILL.

Chicago, Ill.

(Konec)

Mr. Štancel bo star 94 let 25. decembra 1944. V Ameriko je prišel leta 1885, takoj ko je opravil vojaščino v starem kraju. Rojen je bil 25. dec. 1850. Pri vojnih je bil 10 let, 7 mesecev in 23 dni. Kljub tako visoki starosti še dobro vidi brez očal, tudi šivanko vdeti, če treba. Sam sem videl in prečital njegov potni list. Ako ravno je ta že ves razjod od starosti, se da še vse različno prebrati. Mr. Štancel je še pri dobrem zdravju in bo lahko dočakal še do sto let starosti, samo noge ga težko nosijo, tako da potrebuje bergljo in palico, da lahko hodi okrog.

Prav vesel sem bil pri tem obisku v La Salle, samo ena stvar mi je kalila veselje in mi stiskala srce. Kamor sem šel, sem najprej zagledal v oknu službeno zastavico s plavimi zvezdami na belem in rdečem ozadju, dokaz, koliko jih služi Stricu Samu. Najhujše so prizadeti Slovenci, ker je že čez 300 tukajšnjih slovenskih fantov pri ameriških oboroženih silah. Zalostno je gledati obraze očetov in mater, kako se močno starajo, veliko hitreje, kakor bi bilo primerno za njihova leta. Z žalostnim obrazom me izprašujejo, če pride moj

sin domov ali ne, in kdaj pride. Tudi sam imam namreč tri sinove v službi Strica Sama. Eden je bil preko morja dve leti, se je boril z Japoncem, a je srečno prišel nazaj in sedaj se uči za oficirja na Notre Dame univerzi, South Bend, Ind. Drugi je v Corpus Christi, Texas, tretji pa v Seattle, Washington. Zato sam dobro vem, kako je človeku pri srcu, ko nima svojih doma.

Večina našega pogovarjanja, kamor sem prišel, se je sukala okrog starih pionirjev, ki so že pomrli. Marsikateri rojak me je vprašal: "Ali si poznal moje starše ali one stare naše prijatelje, ki so že davno umrli?" Gotovo, da sem poznal vse stare pionirje, ki so prišli sem pred letom 1900, ali hudo mi je pri srcu, da je njihovo število manjše vsako leto, kadar pridem tja na obisk. Večina jih je že pod zemljo, kjer v miru počivajo. Bog jim daj večni mir in pokoj! Malo je slišati o njih dandanes. Morda so več ali manj že vsi pozabljeni, ali jaz jih imam še zmeraj v spominu in v kolikor se morem domisliti, podajam vam mlajšim Slovencev in faranom v spomin imena vseh tistih starih slovenskih pionirjev, ki so prišli v ameriko in se naselili v La Salle pred letom 1900. Ti stari pionirji so vredni, da jih ohranimo v častnem spominu. Koliko so se trudili in kako trdo so delali, da so mogli kasneje dobiti sem svoje družine in da so ustanovili prvo slovensko društvo sv. Družine KSKJ. To so tisti pionirji, ki so se organizirali in zbirali denar, da so kupili zemljo in kasneje postavili prvo slovensko cerkev sv. Roka v La Salle, leta 1902. Še jaz sam sem pomagal kopati temelje, kadar mi je dopuščal čas, ko so postavljali cerkev in župnišče. Čast in hvalen spomin vsem tistim slovenskim pionirjem, ki so njih imena, tukaj napisana kakor tudi letnice, kdaj so dospeli v Ameriko.

1883—Paul Perc
1884—Martin Okleščen
1885—Janez Štamfel
1886—Johan Oberstar
1887—Matija Kump, Janez Meglen
1888—Andrej Očepek, Anton Kostelo, John Culjan
1889—Silvester Kramaršič, Karol Okleščen, Ignac Horvat, Frank Kobal
1890—Johan Lužar, Anton Brinovec
1891—Alojz Butara, Frank Koste, Mihael Teršelič, Jožef Legan
1892—Frank Perme, Johan Špicmler
1893—Jožef Dernač, Johan Kalin, Jožef Kobe, Pavel Primožič
1894—Jožef Debeve, Jožef Hegler, Johan Jurešič, Matija Štrohen, Anton Zorčič, Jožef Oražem
1895—Simon Jesenšek, Johan Klemenčič, Johan Modec, Matija Polčar, Matija Skoflanc, Frank Zajc, Anton Župančič, Mihael Kobav, Jožef Bregač, Matevž Baškovec
1896—Anton Glavan, Jožef Koprivnik, Johan Levk, Jožef Rogel, Johan Suštaršič, Matevž Urbanija, Pavel Primožič, Frank Blažen, Frank Eržen, Frank Černe, Anton Štih, Pavel Cerar, Janez Bogolin, Johan Savnik
1897—Jurij Kašček, Jurij Kovač, Johan Krulc, Mihael Lopatič, Janez Pavlin, Ignac Sever, Jožef Urbančič, Anton Zorman, Anton Novak, Jožef Bergles, Frank Dolar, Jakob Banko, Anton Zajkovec, Daniel Badanovič, Ignac Vidmar
1898—Johan Hrovat, Jožef Hribernik, Franc Jančar, Jakob Juvancič, Jakob Jesenšek, Alojz Kalin, Jožef Kumel, Jožef Lušina, Jakob Lindič, Janez Lekan, Jožef Lesjak, Anton Pavlin, Peter Perušek, Frank Prijatelj, Franc Maček, Alojz Ausec, Aleš Bojc, Mihael Povalc, Alojz Žmajdek, Andrej Vodusek, Sebastijan Anžlevar

1899—Johan Jurkas, Alojz Bergles, Andrej Vodusek, Johan Postar, Anton Povšič, Johan Hribar, Jakob Župančič, Johan Tomažin, Andrej Frančak, Jožef Starc, Jožef Periskan.

Tu so imena vseh, kar se morem najbolj spomniti. Ako sem kako pomoto naredil, oprostite mi in prosim, da mi pismeno sporočite, da bom mogel pomotoma poravnati. Ljudje, katerih imena tukaj vidite, so mi bili vsi znani, zato sem si njihova imena vpisal v knjigo, ko sem bil še mladenčič, in to knjigo sem si ohranil. Ako nimam katerega pionirja vpisanega, prosim, da me obvestite, ker bi rad imel vse vpisane.

Še lep pozdrav vsem Slovencev in prijateljem iz La Salle, Peru, Jonesville in Oglesby, Ill. Posebno lepo se zahvaljujem družini Plantan v La Salle za lepo postrežbo, ter družini Frank Šenica in Joseph Šenica na Oglesby. Srčen pozdrav!
Karol Okleščen,
745 E. 103rd Place,
Chicago 28, Ill.

IZ PISEM NAŠIH VOJAKOV WAUKEGAN, ILL.

Pošiljam odlomke iz treh pisem, ki sem jih prejela od naših vojakov pred kratkim. Pfc. Stanley Gregorin, ki je pred pol leta sporočil, da se je na Sardiniji sestal z številom slovenskih mož in fantov, ki jih je fašistična policija siloma vtaknila v italijansko vojsko, toda jim ni dala pušk, ter jih poslala na Sardinijo. Letos 4. aprila pa piše takole — kar slovensko:

"Tukaj je vse razbito, in Slovencev ki so tukaj je strašno hudo, ker nimajo dosti za jesti. Nekaj delimo z njimi Amerikanci. Vsi so zelo veseli, da so z nami. Dobil sem enega fanta, ki je od tam doma kakor moja mama, pa so tudi fantje od drugih krajev. Parkrat smo bili skupaj precej dobre volje; smo precej vina spili, po tistem smo pa zapeli par pesmi, da je bilo strašno lepo za slišati. Tukaj so slovenski moški in fantje stari od 18 do 45 let. Izgleda, da tukaj še ne bo miru. Nemec dobro drži in vse kaže, da bo treba drugače poprijeti, če hočemo, da bo v enem letu vsega tega konec."

Pvt. John Treven pa piše med drugim takole:
"Najprej bi se Vam rad zahvalil za lep dopis, ki ste ga priobčili o meni v slovenskih listih. To je bilo lepo od Vas. Od Vašega sina Tonyja prejmem pisma redno, nisva pa še dobila priložnosti, da bi se sestala, četudi vem, kje približno se nahaja. Ni posebno daleč od nas. Prej ali slej se bova gotovo videla. Res bi se rad srečal z njim, ker se nisem sestel še z nobenim fantom od doma. Zdrav sem in upam, da ste Vi tudi. Drugega skoraj ne morem povedati. Želim Vam vse najboljše zdravje na svetu in božji blagoslov vsem skupaj."

T. Sgt. Victor J. Ceryanec, ki je doma iz Chicago, pa mi odgovarja deloma takole:
"Storil bom kar bom mogel, da pridem kako v stik z Vašim Tonefom, če bo le kolikaj prilike. Milijonkrat se Vam zahvaljujem za poslano poštno znamke. Kakor vidite, sem jih takoj začel rabiti. Tony Vam je gotovo popisal, kakšen je ta kraj, zato Vam o tem ne morem povedati nič novega več. O Waukeganu mi ni veliko znano, četudi smo sosedje. Dobro poznam tam le eno ali dve družini. Lepo se mi zdi, da ste se me spomnili tudi z velikonočno kartico; prav hvaležen sem Vam za to. Drugega Vam zaenkrat ne morem pisati, pisal pa bom več, kakor hitro se bom srečal z Vašim sinom."

Pri tej priliki naj omenim še par besed o našem pokojnem junaku Rudolfu Japel. Po njegovi smrti so prejeli stari meddaljo škrlatnega srca, zraven pa uradno listino, na kateri je

(Nadaljevanje na 3. str.)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Utonil

Jefferson, O. — Deček Patty Seme, 14, je utonil, ko se je prevrnil čoln, v katerem se je vozil z dvema tovarišema. Znal je dobro plavati, a je imel na nogah gumijaste škornje, ki so se napolnili z vodo in ga potegnili na dno. Tovariša sta se rešila.

Slovenska poroka

So. Chicago, Ill. — V soboto 20. maja sta se v cerkvi sv. Jurija poročila Mr. John Golub Sr. z nevesto Mrs. Violet Golub iz Gloversville, N. Y. — Bilo srečno!

Drugi sin vpoklican

Chicago, Ill. — Te dni je odšel k vojakom Herbert Golden, drugi sin vsem Svetoštetancem poznane zastopnika za Metropolitan Insurance Co. Mr. James Golden. Njegov prvi sin se nahaja v vojaški službi že dve leti nekje na Pacifiku.

Izreden dopis

Chicago, Ill. — V današnji številki je skonciran dopis o rojakih v La Salle in Oglesby, Ill., ki nam ga je poslal Mr. Karol Okleščen. Opozarjamo, da to ni vsakdanji dopis, temveč vsebuje važne in zanimive zgodovinske podatke o prvih pionirjih v omenjenih dveh naselbinah. Prav bi bilo, ko bi se tudi drugod našli podobni prispevatelji, ker bo vsako leto težje dognati, kateri so bili naši pionirji in kdaj so prišli. Postavili so nam temelje. Naša dolžnost je, da storimo vse kar moremo, da se ohrani njihov spomin. Zaslužili so to.

Odlikovana bolničarka

Cleveland, O. — Slovenski zobozdravnik Dr. James W. Mally je dobil iz Anglije pismo od svoje sestre Julije, ki je poklicna bolničarka in je pred poldrugim letom prostovoljno pristopila v armado, da je bila v začetku maja povišana v kapitanko. Gotovo je to prva slovenska bolničarka pri ameriški armadi, ki je dosegla tako visok čin.

Koncert ženske zveze

Chicago, Ill. — Opozarjamo naše rojake v Chicago in sosednjih naselbinah na koncert pevškega kluba pod št. 2 SZZ to nedeljo v šolski dvorani sv. Štefana. Bolj ko se bomo vsi skupaj zanimali za naša pevška društva, bolj veselo bodo pela in toliko dalje se bo slovenska pesem ohranila v Ameriki.

Martin Krpan

Chicago, Ill. — Levstikov Martin Krpan, ki smo ga vsi imeli v šolskih berilih v starem kraju, je svojevrstna klasična drobnitica iz najboljših slovenske literature. Izsolani clevelandski rojak Anthony J. Klančar, ki je zdaj pri vojakih, je prav lepo prevel to delce na angleščino in je izšlo v izdaji Harvard univerze. Da bi naši intelektualci, ki so zmožni takega izredno kočljivega posla, še večkrat podali kako fino slovensko literarno delo v prevodu splošni ameriški in angleški javnosti!

Rojak umrl

Cleveland, O. — V bolnišnici je umrl Peter Jalovec, star 66 let in doma iz Čateža na Dolenskem, odkoder je prišel v Ameriko 1. 1902. Prva leta je delal v premogorjih v Pennsylvaniji, zadnjih 28 let pa se je nahajal v Clevelandu. Zapuščala žena.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 2nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Mircalovich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4676 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Sneed, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Ruper, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnik: Johanna V. Mervaz, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Casid Grmek, 9537 Ave. M. So. Chicago, Ill.

UZADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenc", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelki, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogli angleške jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

VELIKA "ZAVARUJTE DRUŽINO" ČLANSKA KAMPANJA ZSZ

Ker bo 5. julija poteklo 36 let od dne, ko je bila Zapadna Slovanska Zveza ustanovljena, je gl. odbor povodom 36 letnice ZSZ za meseca maj in junij razpisal še posebno člansko kampanjo, in sicer: Vsak član, ki bo v rečenih dveh mesecih pridobil 36 novih članov, bo upravičen poleg običajnih provizij, še do nadaljnjih \$10.00 v vojnih znakah. Ako en sam član ne bo pridobil omenjenega števila, in če več članov enega društva isto število pridobi, bo pa tako društvo upravičeno do omenjenih \$10.00 v vojnih znakah.

Vsak član, ki bo pridobil v omenjenih dveh mesecih 10 ali več članov, bo poleg običajnih provizij prejel še po 25c nadaljnjepro provizije za vsakega člana ml. odd., ki pristopi v razred JA (kjer se plačuje samo po 15c mesečno). Za ostale člane mladinskega oddelka, ki pristopijo v razreda JB ali JC, kakor tudi za vse novopridobljene člane v aktivni oddelki, bo pa Zveza v teh dveh mesecih plačala nadaljnjih 50c provizije za vsakega novopridobljenega člana. Torej bodo provizije v tem slučaju sledeče: Za člana, ki se zavaruje za \$250.00 zavarovalnine \$1.50; za \$500.00 zavarovalnine \$2.50; za \$1000.00 zavarovalnine \$3.50, itd.

Ker ime te kampanje je "ZAVARUJTE DRUŽINO", zato je še nadalje sklenjeno in odobreno, da kjerkoli boste vpisali celo družino bo njih prvomesečni assessment prost. Ravno tako ne bo treba plačati prvomesečnega assessmenta novopristopilim članom takih družin, kjer oče, mati, brat ali sestra že spadajo v ZSZ, če se še vsi ostali člani take družine vpišejo pred 30. junijem t. l. Kajti biti morajo 100% ZSZ družine predno so novopristopili člani takih družin upravičeni do prostega prvomesečnega assessmenta.

Ker ob priliki 36 letnice ZSZ je naš agilni gl. predsednik, sobrat Leo Jurjovec, proglasil omenjena dva meseca, maj in junij, v čast moje malenkosti, si štejem v prijetno dolžnost, da bom iz svojega žepa plačal še nadaljnjih \$15.00 onemu članu ali članici, ki v mesecih maju in juniju pridobi največ novega članstva, pod pogojem, da jih en posamezni član pridobi 10 ali več.

Pristopnina za novopristopile člane je popolnoma prosta. Člani, oz. prosilci, ki se bodo morali podvreči zdravniški preiskavi, so prosti takih stroškov, kajti iste bo Zveza povrnila do vsote \$2.00. Prosilci, ki niso nad 30 let stari, če izgledajo, da se nahajajo pri dobrem zdravju, se lahko zavarujejo do vsote \$500.00 brez zdravniške preiskave.

Društva, ki bodo pridobila največ novih članov, pod pogojem, da jih pridobe ne manj kot 25, do 31. decembra, bodo upravičena do sledečih posebnih nagrad: \$50.00 prve nagrade; \$45.00 druge nagrade; \$40.00 tretje nagrade; \$35.00 četrte nagrade; \$30.00 pete nagrade; \$25.00 šeste nagrade; \$20.00 sedme nagrade; \$15.00 osme nagrade; in \$10.00 za vsako nadaljnje društvo, ki bo pridobilo 25 ali več novih članov. Torej v tekoči kampanji bodo upravičena do izrednih nagrad vsa društva, ki bodo do 31. decembra pridobila najmanj 25 novih članov.

Nadalje ste upravičeni do enega mladinskega delegata, da se udeleži prihodnje konvencije za vsakih 50 novopristopilih članov, ne glede v kateri oddelki (ali pa v obo, mladinski in aktivni oddelki), pod pogojem, da taki novopristopili člani plačajo najmanj enoletne assessmente. Te kredite 50 novopristopilih članov, ki plačajo ne manj kot enoletne assessmente, lahko daste Vašemu sinčku, hčerki ali pa sinčku ali hčerki Vašega prijatelja.

To so torej nadvse ugodne prilike in razmere za pridobiti novo članstvo v ZSZ, zlasti pa še v tekočem in prihodnjem mesecu. Pri agitaciji za novo članstvo vedno pomnite, da Vi storite dobro delo Vašemu prijatelju, ker ga nagovorite, da pristopi v ZSZ ali pa, da vpiše ostale člane njegove družine. Ne pozabite omeniti, da ZSZ je 138.58% solveta; da njena načelna izjava sloni na demokratični podlagi, ne oziraje se na kake stranke ali versko prepričanje; da ZSZ plača velike bolniške, poškodniške, operacijske in odškodniške podpore proti zmerno nizkim mesečnim prispevkom; da v ZSZ lahko pristopi vsaka oseba bele polti, ki se nahaja pri dobrem zdravju in ni še prekorajčila starosti 55 let. Veliko takozvanih "Amerikancev" bodo Vam hvaležni, ko jim boste razložili kako nizki so naši mesečni assessmenti, ako iste primerjate z različnimi Insurance kompanijami. Takim povejte, da vzrok, da so naši assessmenti nižji je ta, ker pri nas ne vleče nihče mastnih plač kot se to dogaja pri trgovskih družbah in nadalje pa, da pri nas si ne razdelimo ni-

kakih dobičkov ampak, da ves v Zvezo plačani denar je v Zvezini blagajni v korist in dobrobit vsega članstva, in ker nihče ne vzame nobenega profita, je Zveza tudi prosta od vseh dohodniških davkov, kar vse je v korist vsakemu posameznemu članu, ker na ta način prejme toliko cenejšo zavarovalnico.

Torej povejte vse to Vašim prijateljem in prepričajte sem, da ne boste šli iz njegove hiše brez novopridobljenega člana. Na ta način ne boste imeli nikakih nepriklj pridobiti 10, ali pa močje kar 36 novih članov med 1. majem in 30. junijem t. l., ostajam z bratskim pozdravi ter trdnimi željami za uspešno "ZAVARUJTE DRUŽINO" kampanjo

Vam udani,

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

NADALJNO POROČILO "ZAVARUJTE DRUŽINO" KAMPANJE ZSZ

Do 30. aprila je v tekoči "ZAVARUJTE DRUŽINO" kampanji pristopilo 123 novih članov in članic, in sicer 47 v aktivni in 76 v mladinski oddelki. Po sledeči tabeli je razviden natančen rezultat koliko jih je pristopilo v posamezna društva:

Dr. št.	Število novih čl.	Dr. št.	Število novih čl.
1	5	36	4
2	12	41	24
3	8	44	1
4	2	45	3
5	3	46	1
6	1	51	1
7	2	53	1
8	7	54	1
9	12	55	1
10	1	59	7
11	1	60	6
12	9	61	1
13	4		
14	5	Skupaj — Total.....	123

Po zgorajšnjih številkah je razvidno, da dr. Trail Blazers št. 41, v Denverju, sedanji "Champion" od zadnje kampanje, še vedno stoji na prvem mestu. Agilni uradniki tega društva so se zavzeli, da bodo pridržali krasno kampanjsko trofejo, ter odnesli prvenstvo tudi v tej kampanji, in kot sedaj izgleda, je vse lahko, da se njih želja uresniči, ako se ne bo Mrs. Kogovsek, nadvse agilna podpredsednica dr. Slovan št. 3, v Pueblu, zopet podala na agitacijo ter s pomočjo agilnih članov in članic njegovega društva vzela prvo mesto. Mrs. Kogovsek mi je sicer osebno povedala, da namerava pridobiti omenjeno trofejo za društvo Slovan v tekoči kampanji. Vam želim mnogo sreče!

Iz poročila je tudi razvidno, da sobrat Likar, tajnik dr. North Eagle št. 21, v Ely, Minn., stoji na istem mestu kot dr. Slovan, in je vse močje, da se bodo sobratje in sestre na daljnem severu požurili ter odnesli prvo nagrado. Tudi Vam v Ely želim mnogo sreče! Pa naj gre trofeja enkrat na Ely, saj tam jo še niste imeli, dasiravno imate precej agilnih agitatorjev za našo Zvezo.

Tudi pri dr. Sv. Katarine št. 29, v Clevelandu, so se do sedaj že precej dobro obnesle pod agilnim vodstvom sester Ponikvar, agilne ter zmogne tajnice, jako zmogne predsednice, sestre Mervar ter ostalimi agilnimi članicami. Kaj pravite Clevelandčanke, ali bi ne bilo lepo, če v Vaše velemesto, Ameriško Belo Ljubljano, enkrat priroma kampanjska trofeja? Vam želim mnogo sreče!

Sobrat Vidmar, tajnik dr. Planinski Bratje št. 5, in predsednik omenjenega društva, Anton Mihelich, se nameravata tudi požuriti ter odnesti vsaj eno posebno nagrado, kajti imata že osem novih članov. Torej jih rabita samo še 17, pa bo nagrada zagotovljena.

Ravno tako tudi Mrs. Daniloff, agilna tajnica dr. Hrabri Slovani št. 17, v Frederick, Colo., se je že do sedaj dobro obnesla, ker je že pridobila 7 novih in ji manjka samo še 18, da si zasigura posebno nagrado.

Naš agilni tajnik sobrat Yurjevski, s pomočjo sobrata Rudolpha, pri dr. Golden Eagle št. 59, v Central City, Pa., je tudi že pridobil 7 novih članov in mu manjka tudi samo še 18 novih, da si zasigura posebno nagrado.

Sestra Kerzan, tajnica dr. Oak Creek št. 60, je tudi že pridobila 6 novih in ji manjka še 19, da bo upravičena do posebne nagrade.

Dr. št. 1, v Denverju in Three Star št. 33, v Chicagu, z agilnimi uradniki, vedno pridobe kako nagrado in upam ter želim, da tudi sedaj ne bodo dovolj, da bi ne prejeli kake posebne nagrade.

Imamo še ostala društva, ki so pa do sedaj pridobila po manj kot 5 članov, dasiravno so po navadi bila jako agilna, zato je tudi od teh pričakovati, da bodo v tekoči kampanji prišla na površje ter pridobila po 25 novih ter na ta način pridobila posebno nagrado.

Bratski pozdrav,

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

36TH ANNIVERSARY DRIVE SCHEDULED FOR MONTHS OF MAY AND JUNE IN FULL SWING

Supreme President Issues Call For Special Honor To Supreme Secretary Jeršin

The last issue of the Fraternal Voice carried an announcement that our 36th Anniversary is to be observed with a special membership drive during the months of May and June in connection with our "Insure the Family Campaign" lasting all through 1944.

Special increased cash commissions, and extra prize to lodges are being offered for this period. A special gift to entire families and to those new members joining which will complete a whole family in the Association also is offered. Kindly watch for the article in this issue regarding special inducements offered.

Attention is called that members are invited to assist the juveniles in qualifying as juvenile delegates to the next convention. A Contest is in progress.

Supreme President Jurjovec for some time wished to pay due tribute to our capable and efficient secretary, Mr. Anthony Jeršin, for his outstanding work in behalf of the WSA and decided that an appropriate time would be during the 36th Anniversary Drive. He, therefore, issued a call that all officers and members of the Association pay Mr. Jeršin deserving honor, gratitude and appreciation with a record enrollment of new members during May and June. All lodge presidents, secretaries and other officers are urged to contact the rank and file to unite in achieving this end. Every member ought to get a new member as a mark of respect for Tony.

The splendid qualities of our Supreme Secretary really need not be mentioned, for every lodge secretary and many others having business and fraternal dealings with him can well attest to his valuable services and worth to our organization which is on his mind and in his heart twenty-four hours of each day. The progress of the Association in his department and his many other deeds and accomplishments speak for themselves. The carrying out of his duties and responsibilities were always done with skill and perfection, and his knowledge of the by-laws and expert application of the fraternal touch in all matters made him outstanding among fraternal leaders.

His zealous interest in fraternalism backed up with action beneficial to the entire system for the welfare of all concerned has commanded the admiration and respect of leading fraternalists of all societies. His term as president of the Colorado-Wyoming State Fraternal Congress and the many requests for his advice and presence at important sessions bears out this point.

The WSA is indeed fortunate to have and boast the services of such a man.

Mr. Jeršin was a guiding spirit in the recent legislation for accepting children from birth and for other improvements in the insurance code of Colorado. There are many other things too numerous to mention about the man of whom we are so proud.

Being a champion "member-getter" himself, (the writer can truthfully say Tony signed up more new members than any individual in the Association) the timely suggestion of our president that our secretary be given a gift of many new members is quite appropriate. Mr. Jeršin is not the type who would relish honor, praise and ballyhoo because he merely did his duty to his fellow man and carried out responsibilities entrusted to him, but the idea to enroll new members and increase the growth of his and your protecting organization will appeal to him. So let us all join and each get all the new members possible during May and June.

Every member certainly does want his own lodge to grow and thus cause the Association to become even stronger. This year, especially during the 36th Anniversary Drive, your lodge may also better itself financially by striving for campaign prizes and special prize by the end of June. You will also benefit by cash commissions. And you can help some juvenile earn the coveted juvenile delegate honor.

Now is the time to do your work for your organization—for its 36th Anniversary—for our grand and well-liked supreme secretary and for the success of this year's campaign. Make up your mind to at once enroll entire families and complete the enrollment of part families already in, and concentrate on obtaining many, many juveniles. Boost Our Juvenile Department—The Future of Our Association.

Fraternally yours,

GEO. J. MIROSLAVICH.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

vse popisano glede odlikovanja njihovega sina, razen tega pa so prejeli še posebno listino, podpisano od samega predsednika Roosevelta. Vsa naselebina Waukegan in North Chicago sočustvujejo z žalostnimi starši zaradi izgube vrliga sina, ki je dal svoje mlado življenje za končno zmago naše domovine in zdaj počiva pod palmami v daljni italijanski zemlji. Slava borcu za domovino!

Jennie Keber.

SMRTNA KOŠA IN DRUGE NOVICE

Denver, Colo.

Članstvu Zapadne Slovanske Zveze, zlasti pa še našega društva sv. Martina št. 1, naznanjam, da smo v dobi devetih dni izgubili kar dva dobra člana našega društva, in sicer sobrata Antona Mezmarja, kateri

je po dolgi in mučni bolezni zatisnil njegove trudne oči za večkomaj z dnem 30. aprila in je bil pokopan iz cerkve sv. Družine na Mount Olivet pokopališču, v navzočnosti svojih številnih sorodnikov, prijateljev in znancev. Potem je pa dne 10. maja po dolgotrajni in tudi hudi bolezni izdihnil svojo dušo tudi večletni član, sobrat Frank Tanko, po domače Ivanc. On pa je bil pokopan iz naše slovenske cerkve Kraljica sv. Rožnega Venca dne 13. maja tudi na Mount Olivet pokopališču, v navzočnosti številnih sorodnikov, prijateljev in znancev. Oba zgoraj omenjena člana sta bila vneta fraternalista in sta visoko cenila samopomoč naših slovenskih organizacij. To je najboljši dokaz, ker sta sama spadala vsak še k dvem drugim društvom naših domačih podpornih organizacij. Oba zapuščata žalujoči vdovi in šte-

(Nadaljevanje na 4 str.)

NAZNANILO IN ZAHVALA

Pozriega srca naznanjam vsem sobratom, sorodnikom, prijateljem in znancem preizkušeno vest, da je dne 14. aprila 1944 za vedno zatisnil oči naš sobrat

GEORGE GOLISH

Naš sobrat Pfc. George Golish, U. S. Marine Corps, je šel k marinom 5. decembra 1943; komaj je bil tam 4 mesece, ko ga je zadela nesreča v petek dne 14. aprila 1944 v Camp Pendleton, Oceanide, California, valed eksplozije, in je bil na mestu mrtev. Bil je sin Petra in Mary Golish, ter je bil rojen 15. marca 1922 v Crescent Salt Lake County, in je bil član društva "Zapadni Junaki" št. 4 ZSZ, Midvale, Utah.

Sobrat George Golish so pripeljali iz Kalifornije na Bingham Canyon, Utah, ter se je vžal pogreb 22. aprila 1944 iz cerkve sv. Rožnega venca na Murray City pokopališče.

Prav lepa hvala pogrebniku Mr. George Jenkins in s. pogrebnem, ki so ga nosili do groba. Lepa hvala tudi Rev. F. J. Cilloran, ki je imel sv. mašo pred krsto. Se prav lepo zahvalimo tudi vsem, ki so darovali tako krasne cvetlice, in ki so se potrudili, da so ga spremili do groba, kakor tudi vsem, ki so ga prili kropit v hišo šalosti. Da ne pozabim nobenega, še enkrat prav lepa hvala vsem, ki ste darovali v obilnem številu cvetlice, in ki ste ga spremili do groba.

Zato dragi prijatelji in čitatelji, kateri se ne spadate v nobeno organizacijo, Vas vabim, da pristopite in se pridružite k nam, ki smo združeni v podporni organizaciji Zapadne Slovanske Zveze. Lepa hvala tudi glavnemu tajniku ZSZ za točno izplačano posmrtnino.

Ti pa, predragi sobrat, sin in brat, ki Te je smrt istrgala iz naših vrst veliko pregodaj, ostaneš v naših srcih nepozabljjen. Spominjati se Te bomo v molitvah, dokler se ne snidemo nad svedsmi, kjer ne bo ne solz ne tejav. Počivaj v miru in spočij se v Bogu, dokler Te ne dvigne angeljsko petje na poslednji dan.

Žalujoči ostali:

PETER B. GOLISH in MARY GOLISH, oče in mati; MARTA RODIN, ALICE JUBERA, AMILIA MUTS, PAULINE MUBOR, ANNA MAY LOVAT, sestre; PETER R. GOLISH, DAN P. GOLISH, brata.

Midvale, Utah, dne 16. maja 1944.

JOSEPH PERCICH, tajnik, ZSZ, št. 4.

FOR

Classified and Display Ad. Department
Phone CENTral 4065

HELP WANTED — MEN

ACTIVE MEN
For steady warehouse work in essential industry
OVERTIME
See Mr. ZUPAN
3626 Jasper Place
(2 blocks east of So. Ashland Ave.)

EXPERIENCED BODY AND FENDER MAN
TOP SALARY
GOOD PLACE TO WORK
Apply
BERT'S AUTO REBUILDERS
1422 West Webster

WANTED GIRLS and WOMEN
Punch Press Operators
Well arranged hours
Good Transportation
also
General Assembly Workers
Apply
1504 W. CARROLL
Felt Products Mfg. Co.

WANTED HOUSEMOTHERS AND A COOK
WE PAY GOOD SALARIES AND MAINTENANCE
PERMANENT JOBS GOOD WORKING CONDITIONS
We also need
Sewing Women
Apply
4048 S. Lake Park Ave.

Experienced or inexperienced Laundry help for simple laundry work.
NEW WAGE RATES.
ESSENTIAL INDUSTRY
HARRISON
WET WASH LAUNDRY, Inc.
518 SO. KOLMAR AVE.

C & N W R. R.
FREIGHT HANDLERS
PIECE WORK
COMPENSATION
APPLY
FREIGHT STATION
411 W. KINZIE ST.
See H. L. BROWN

AUTO MACHINIST and MACHINIST'S HELPER
RIGHT PAY — RIGHT HOURS
ED BERGMAN AUTO REPAIR SHOP
6571 N. Olmsted Ave.
Chicago, Illinois

BODY and FENDER MAN and PAINTER
DAY WORK ONLY NO SUNDAYS OR HOLLYDAYS
Good pay, excellent Commission
Apply
GENERAL AUTO REPAIR CO.
6431 So. Western Ave.
Rep. 4671

JANITOR
GOOD PAY — LIGHT WORK
CONVENIENT LOCATION
Ohmite Mfg. Co.
4851 Flounoy
1 block South of Harrison

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"O, da," je vzdihnila in pričela vneto zamemat, "nikar me ne zapustite. To se pravi... Povedati vam moram, da nimam več potnega lista... Morda bo to moje zadevo še bolj zamotalo?"

"Zakaj pa nimate te listine, tako potrebne za tujce?"

"Vzeli so mi jo neki pobalini med zračnim napadom. Ustavili so me na cesti, mi naperili samokres na prsi in mi izpraznili ročno torbico. Nisem se mogla upirati. Na srečo so mi pustili nekaj drugih listin, ki sem jih imela v plaščnem žepu. To so listine, ki ste jih videli pred nekaj urami."

"Komaj sem jih utegnul površno pogledati. Ali mi jih pokažete še enkrat senora? Rad bi tudi uradno poznal svojo ženo."

Hitro je preletel z očmi listine, ki mu jih je poslušno izročila. Nato je potegnil iz žepa majhno zapisnico in iztrgal iz nje listič papirja. Napisal je nanj nekaj vrstic. Potlej je dejal energično, z glasom, vajenim zapovedovanju, toda tiho, da ga je mogla slišati samo Orana:

"Dobro bi bilo, da si zapišete in shranite moje ime in moj naslov. Preden odidem na fronto, moram skočiti še k Maquedu, prvemu mestnemu komisarju. Priskrbel vam bom prepustnico čez mejo, kajti zaradi izgube potnega lista bi utegnili imeti spet sitnosti."

"Najbrž res."

"Torej stopil bom h komisarju. Vam bom pa jutri zjutraj poslal Perrena, svojega dobrega znanca. Za vsak primer sem vam napisal njegov naslov. Tukaj je. On bo poskrbel, da se vam ne bo nič hudega zgodilo. Upam, da boste še ujeli parnik, ki bo odplul v osem in štiridesetih urah."

Nekaj časa je vladala v sobi tišina. Potem je letalec nekoliko v zadregi dejal:

"Zdaj pa, senora, morava, hočeš nočeš, igrati vlogi nežnih, mladih zaljubljenec, da naju kdo ne presenet. Na vas je vrsta, da pričnete svojo vlogo," je pristavil s senčico porogljivosti.

Orana, nekoliko potolažena, se je lahko nasmehnila. In ta ljubeznivi nasmeh je mlademu častniku pognal vso kri v glavo.

Torej se je le otajala, senora!

Moreno je bil prepričan, da bi bil čas njegov zaveznik. Glavo bi stavil, da bi v nekaj mesecih pridobil popolno zaupanje teh velikih nezaupnih sinjih oči. Zdaj mu ni kazalo drugega, kakor sprizniti se z usodo in zadovoljiti se s to prvo nežno spodbudo.

Če ga bo Bog pustil živeti, kdo ve, kaj se bo zgodilo pozneje... v daljnji, daljnji bodočnosti? Misel na srečno, mirno bodočnost s takšno ženo ob strani ga je spravila v dobro voljo. Prelepa se mu je zdela ta misel, da bi se kdaj uresničila...

"Zdaj, ko sva se nekoliko podprla," je dejal Moreno, "moram po opravkih, da vam priskrbim vse potrebno za vašo varnost. Menda vam ne bo neprijetno, če vas pustim samo v tej sobi?"

"Tukaj me boste pustili, pri vas?" je začudeno vprašala Orana. Misel, da je ne sili s seboj, jo je kar nekam pomirila.

"Da. Mislim, da se za mojo ženo pač spodobiti, da ostane v moji sobi?"

Ta dvojni poudarek lastnine: "mojo ženo" in "v moji sobi", jo je spet zmedel. Plašno je odgovorila: "Oh, saj če sem sama, se nič ne bojim."

Častnik se je grenko nasmehnil.

"Kakor vidim, senora, si kljub vsemu, kar sem storil za vas, še nisem pridobil vašega zaupanja."

Orana je zardela do ušes. Očitek je bil upravičen in dobro merjen. Toda ali je mogla spričo grozovitosti, ki jih je bila doživela v tem mestu, tako hitro verjeti temu tujcu, čeprav je bil še tako velikodušen? Ali je nemogoče, da bi ta človek zah-

teval od nje stvari, ki jih ne bi mogla izpolniti? In ali je nemogoče, da bi potlej prišel z barvo na dan in postal nasilen in surov kakor drugi?

"Oprostite mi, senor," je zašepetala v zadregi. "Nisem nevhvaležna, toda teh nekaj mesecev sem videla v Španiji toliko slabega, da ne znam več točno ločiti dobro od slabega."

"Prav hvaležen sem vam za to pojasnilo," je na videz veselo, v resnici pa nekam grenko dejal Moreno.

"Oh, senor, nisem vas hotela žaliti! Davi sem pač doživela tako strašno preizkušnjo... Potem ste prišli vi..."

Živahno jo je prekinil: "Menda sem za vas vseeno nekoliko manj strašen kakor pijani vojaki iz hotela 'Colon'?"

Stresla se je ob njegovih porogljivih besedah, toda pogumno je nadaljevala: "Teh dveh stvari ne moreva primerjati, senor. Davi ste se mi zdeli kakor z neba poslan rešitelj. Rešili ste me iz rok pijanih, poživinjenih ljudi. Zdaj sem svobodna, odvisna samo od vas."

"Kakor je odvisna žena od svojega moža."

Nekoliko je prebledela.

"Da, da... To sem hotela reči. Kakor je odvisna prava žena od svojega moža." V zadregi ni vedela, kaj naj bi še dejala.

Pogledal jo je in nekoliko globlje potopil svoje oči v njene. Potlej je vzdihnil in zmajal z glavo:

"Menim, da se vam, kar se mene tiče, ni treba Bog ve česa bati. Čeprav se mi je zdela še davi misel na zakon odvrtna, se bom morda drevi izkazal za izvrstnega zakonskega moža."

"Rada bi vam, senor, tudi jaz povedala svoje mnenje," je dejala Orana prepričljivo in čvrsto. "Čeprav se zavedam, da vam dolgujem svoje življenje, bi bilo napak, če vam bi obljubila več, kakor bi mogla izpolniti."

"Oh!" Nekaj trenutkov je bilo vse tiho. Nato je mladi častnik skoraj porogljivo pribil:

"Vse kaže, da je torej bolje, da ničesar ne obljubite, da vam ne bi bilo treba česa žrtvovati?"

"Srečna sem, da me tako dobro razumete."

To puščico je dobro merila. Res, popolnoma jo je razumel. Priznati si je moral, da jo je podcenjeval. Pričakoval je več ljubeznivosti od ženske, ki ji je rešil življenje. Toda bila je ponosna, in tudi ta ponos mu je bil všeč. Toda zanesljivo se ji še sanjalo ni, koliko je sam tvegjal pri tej rešitvi...

"Dosti sem si drznil na rovaš svoje slave," je mrmraje modroval sam pri sebi. "Lahko bi me stalo glavo!"

"Kaj ste dejali, senor?" je vprašala Orana. Čeprav je govoril tiho, ji ni ušla niti besedica.

"Nič posebnega," je menil Moreno. "Ali se spomnite tistega duhovnika, ki so ga gnali na morišče?" je vprašal, skušajoč obrniti pogovor.

Orana je nemo pokimala.

"Njegova zasluga je, da sva zvezana za vse večne čase, ne samo pred ljudmi, ampak tudi pred Bogom."

"Da, senor."

"Ali ste nezadovoljni?" je po kratkem molku vprašal mladi častnik.

"Priznam, obupana sem," je odgovorila nekoliko posmehljivo.

"Obupani, zakaj?"

"Predstavljamte si, da ste ženska in v mojem položaju. Zvezana za vse življenje z nekom, ki ga sploh nisem poznala... In tudi za vas mora biti to mučno! Premislite, zdaj ste suženj zakonskega jarma za vse večne čase..."

(Dalje prih.)

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje s 3. strani)

vilno odraslih in preskrbljenih otrok. Bodi jim blag spomin, družinam pa želimo ter izrekamo naše globoko sočutje in sožalje.

Nadalje je tudi umrl dne 4. maja naš rojak John Volk, karing, večletni član dr. sv. Jožefa in trgovec v naši naselbin. On je bil pa bolan kakih 14 let; Karmelske Matere božje, dne 8. maja, na Mount Olivet pokopališče.

Tudi ni dolgo kar se je za vedno poslovil iz tega sveta dobro poznani rojak Anton Materi je prišel pred par leti iz Crested Butte, Colo. Tudi ta je bil dober član dveh slovenskih društev in zapušča zalujočo vdovo in veliko družino. Njegov pogreb pa je bil iz cerkve tudi on je bil pokopan iz naše slovenske cerkve in počiva na pokopališču Mount Olivet.

Tako vidite, bratje in sestre, se kar pomijejo naši sobratje v večnost, zato je neobhodno potrebno, da posnemamo zgorajšnje sobrate ter pristopimo vsi v najmanj dva ali tri slovenska društva. Ravno sedaj ima ZSZ veliko kampanjo, zato se priporočam, da v mesecu maju ali juniju pristopite v dr. sv. Martina, kjer se lahko zavarujete za navadno dosmrtno zavarovalnino, 20 letno plačilno, ali pa 20 letno ustanovno, kakor tudi za razne bolniške, poškodniške, operacijske in odškodniške podpore. Torej ne odlašajte na jutri, temveč pristopite še danes, ker jutri bo mogoče že prepozno. Naša solventnost je 138.58% kar pomeni, da bomo lahko plačali vse obveznosti za člane, ki bodo slučajno padli na bojnem polju za našo domovino, in to brez kake izredne naklade.

Nadalje se priporočam vsemu članstvu ZSZ v Denverju in okolici, da se udeležite te veselice, ki jo bo priredil Slovenski Dom na lastnem vrtu v nedeljo, 11. junija, kakor tudi veselice, ki jo bodo priredila vsa

tri denverska ZSZ društva ravno na istih prostorih, in sicer v nedeljo 25. junija.

Bratski pozdrav!
John Trontel, tajnik št. 1.

"Sv. Juda Tadej je ZAŠČITNIK vojakov"

(iz "Ljubezen na prvi poljet"—spisal vojak)

Ko naši hrabri vojaki ZASLEDIJO V ROKU POŠTARJE OTOKE V FAKTU

POŠLJIMO V NEBESA prosinje k Sv. Judu in Srcu Jezusovemu.

Matere - Žene - Sestre - Prijatelji

Prosite za ZAŠČITO in SREČNO VRNITEV

VAŠEGA DRUŠTEVA, ZA ČASA

DEVETDNEVNICE K SV. JUDU in PRESVETEMU SRCU JEZUSOVEMU

od 3. junija do 11. junija

Služba božja ob 9:15 in 8. P. M.

Napišite imena Vaših druzih v vojni in Veleprolje in pošljite nam, in mi se jih bomo spominjali pri "Glorious Fathers" pri vsaki maši in pri vsaki službi božji za časa te devetdnevne.

Darila nam bodo dobrodošla, niso pa potrebna

THE NATIONAL SHRINE OF ST. JUDE
3205 E. 91st Street - Sec. 19 Chicago 17, Ill.
During the Novena to St. Jude and the Sacred Heart, kindly remember my loved ones and my intentions.

My name is _____

My address is _____

Street City State

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK in KIRURG

Urad: 1901 West Cermak Road CHICAGO

Telefon Canal 4918

Residenčni tel.: La Grange 3966

1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

BUY WAR BONDS and give the change to fight INFANTILE PARALYSIS

"Amer. Slovenec" je vez, ki družji ameriške Slovence od obale do obale.

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

naše preljubljene nikdar pozabljenе hčere in sestre

ERNA SARĐOČ

ki nas je za vedno zapustila 13. maja 1943.

Leto dni je že minulo, kar si zapustila nas in si legla pod gomilo, kar Te je poklical božji glas.

Šla si iz solne doline, kjer je le žalost in trpljenje; Tebi lepše sonce sijalo, luč nebeška greje Te.

Le počivaj v zemlji tihi, tam ni solz in ne gorja, dokler se bomo mi s Teboj združili. Za to prosimo ljubelega Boga.

Počivaj v miru božjem in večna luč naj Ti žveči dokler se ne snidešmo nad svedrami.

Žalujoci ostali:

FRANCES SARĐOČ, mati; WILLIAM, brat; FRANCES, sestra; in v vojni pogrešani brat LOUIS.

Chicago, Ill. 19. maja 1944.

POPRAVLJAMO IN OSKRBUJEMO

(REFRIGERATION SERVICE)

Mi popravljamo vse vrste električne ledenice

Vam očistimo motor, ga namažemo, nategnemo jermen, uredimo thermostat, vse pregledamo in uredimo za samo \$2.50

KEDZIE REFRIGERATOR SERVICE

2232 So. Kedzie Avenue, Chicago, Illinois

Pokličite telefon: Lawndale 6693 — Ponoči ali po dnevu.

L. N. TOLSTOJ:

ZAKAJ?

Nasplošno pa sta imela Migurska v življenju več sreče kakor nesreče.

Tako sta živela mirno in zadovoljno pet let.

Toda nenadoma je prišla nesreča.

Najprej je zbolela deklica, par dni nato pa še deček. Tri dni je deček kar gorel od vročine in se tresel od zmrzlice, pa nobenega zdravnika ni bilo nogoče dobiti. Umrl je četrty dan. Dva dni nato je umrla še deklica.

Albina se samo zato ni utopila v Uralu, ker se je bala, da bi Migurski ne mogel prestati vseh teh nesreč. Toda življenje ji je postalo težko. Prej je bila tako skrbna in gibčna, sedaj pa je prepustila vse skrbi in delo Ludoviki in je po cele ure tiho ždel v kakem kotu in premišljevala.

Kadar je bilo lepo, je romala na grob svojih otrok in si tam trgala srce s spomini.

"Čemu? Zakaj?" se je venomer izpraševala. "Jocio in jaz... saj nisva hotela nič truglega kakor to, da naju putje živeti v miru... da vzgojiva otroka, kakor se spodobita, da vzrasteta in živita..."

Pa ga naenkrat izženo, nana dajo okusiti srečo, takoj nato pa vzamejo to, kar je bilo obema najdražje na svetu. Čemu? Zakaj?"

Venomer je tako vpraševala Boga in ljudi. Nikakor si ni mogla predstavljati, da je na to vprašanje mogoče kak odgovor. Toda brez odgovorov ni življenja in njeno življenje se je znala prej olepšati in omiliti, to življenje je postalo poleg neznanosti njej in Migurskemu, ki je tudi radi nje trpel, ne vedoč, kako naj ji ponaga.

VII.

V tem za Migurskega največjem času je došel v Uralski neki Poljak, ki se je pisal Rozolovski. Bil je namreč udeležen pri ponosrečni veliki zavoti poljskih prognancev, ki so pod vodstvom katoliškega duhovnika Sirozinskega pripravljali splošen upor in pobeg iz ujetništva.

Kakor Migurski in tisoči drugih je bil kaznovan tudi Rozolovski s sibirskim prognanstvom zato, da je hotel biti, kar je bil od rojstva — Poljak. Za udeležbo v zadnji zaroti so ga nakladno šibali in po prestani kazni pridellili kot navadnega vojaka onemu oddelku, kjer je služil Migurski. Rozolovski, poprej profesor matematike, je bil dolg, nekoliko sključen suh mož z vrtimi lici in mrkim čelom.

Takoj prvi večer po svojem prihodu je pričel Rozolovski, ki je bil k Migurskim povabljen na čaj, pripovedovati s svojim počasnim, enakomernim, mirnim basom o zadevi, za katero je moral tako hudo trpeti. Stvar je bila ta, da je osnoval Sirozinski po vsej Sibiriji razpleteno tajno društvo. Hoteli so s pomočjo Poljakov, ki so služili pri kozaških in garnizijskih oddelkih, zaneti upor med vojaki in obsojenci, pritegniti k sodelovanju prognance in kmete, se v Omsku polastiti topov in vse osvoboditi.

"Ali bi bilo to sploh mogoče?" je vprašal Migurski.

"To je bilo popolnoma mogoče, saj je bilo že vse pripravljeno," je odgovoril Rozolovski, postal še bolj mrk in pričel počasi pa mirno razvijati vse zarotniške načrte in sredstva, ki so si jih bili izmislili, da bi dosegli svobodo ali v slučaju neuspeha vsaj varnost za udeležence. Uspeh je bil nedvo-

men, toda dva podleža sta izdala zarotnike. Sirozinski, kakor ga je slikal Rozolovski, je moral biti genialen mož z neupogljivo, trdno dušo. Tudi je umrl kot mučenik in junak. In Rozolovski s svojim vedno mirnim, nizkim glasom je pričel podrobno popisovati usmrteve, ki jo je moral na povelje oblasti gledati z vsemi drugimi takratnimi obsojenci vred.

Dva bataljona vojakov sta se postavila v dve dolgi vrsti. Vsak vojak je imel v roki tenko, prožno šibo. Kot prvi je prišel na vrsto zdravnik Čzakalski.

Dva vojaka sta ga peljala naprej in vsak izmed onih, ki so držali šibe, jo je zavijtel nad njegovim golim hrbtom v trenutku, ko je prišel mimo. Zagledal sem vse to šele takrat, ko so ga pripeljali na kraj, kjer sem stal. Od kraja sem čul samo bobnanje, a ko sem razločil življenjske šibe in njih udarce po telesu, sem razumel, da se bliža. Videl sem potem, kako sta ga vojaka vlekla za roki naprej. Krčil se je medtem, ko je šel, in vrgel glavo zdaj na desno, zdaj na levo. V trenutku, ko je bil pred menoj, sem nenadno začul, kako je zaklical vojakom ruski zdravnik: "Nikar ga ne šibajte tako hudo, usmilite se!" A vojaki so šibali vedno dalje in ko je drugi prišel v mojo bližino, ni več mogel sam prestavljati nog, temveč so ga vlekli naprej. Ta prizor je bil grozen. Zatisnil sem oči. On se je zrušil in so ga nesli proč. Potem so prišli na vrsto drugi, tretji, četrti. Vsi so se naposed zgrudili; so umirali, mi pa smo morali stati in gledati... To je trajalo šest ur od zgodnjega jutra in do dveh popoldne. Sirozinskega samega so pripeljali kot zadnjega. Nisem ga videl, že dolgo poprej, in zdaj ga ne bi spoznal: tako se je postaral. Njegov obrti obraz se je ves pokrnil z gubami in je bil zelenkasto bled. Nepokrita glava je kazala popolnoma vdrtta lica in je tako shujšala, da so se lahko na golem životu prešela vsa rebra. Korakal je kakor vsi ostali, zdrznil se pri vsakem udarcu in krčevito obračal glavo, a nič ni stokal in je glasno molil molitev: "Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam."

"Čul sem to na lastna ušesa," je naglo in hripavo spreporil Rozolovski, zatisnil usta in pričel sopihati skozi nos. Ludvika, ki je sedela pri oknu, je ihtela in stiskala robec k očem.

(Dalje prih.)

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 5223
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

Michael Trinko in Sinovi
PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popraviljač ometa in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1099
Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.